

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE OF
ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel +372 681 4650 fax +372 667 8399 E-mail eki@ki.ee

Eesti teraviljaturg

2004

Tallinn
Juuni 2005

Vastutav täitja: Katrin Nittim

Töö tellija: Põllumajandusministeerium

Eesti Konjunkturiinstituut
Rävala 6, 19080 Tallinn
Tel 681 4650
Fax 667 8399
E-mail: eki@ki.ee
<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunkturiinstituut

Sisukord

Sissejuhatus	5
Teravilja tootmine	7
Teraviljasaaduste tootmine ja tarbimine	8
Väliskaubandus	11
Hinnad	14
Maailmaturg	18
Kokkuvõte.....	21
Lisad.....	22

Sissejuhatus

Töö eesmärgiks on anda ülevaade Eesti teraviljasektori arengust 2004. aastal ja arengutrendidest lähitulevikus seostatult Euroopa Liidu ja maailmaturu arengutega.

Töös analüüsitakse:

- teravilja kasvupindasid, saake ja saagikust ning nende muutusi;
- teraviljatoodete tootmist ja tarbimist;
- teravilja kokkuostuhindade, teravilja ja –toodete ekspordi- ja impordihindade ning teraviljatoodete jaehindade muutusi;
- teravilja ja -toodete väliskaubandust riigiti ja tooteliigiti;
- teraviljaturu olukorda ja prognoose EL-s ja maailmas.

Töös on kasutatud ESA põllumajanduse, tööstuse ja väliskaubanduse statistika andmeid ja EKI vaatluste ja tarbijaküsitluste andmeid. Euroopa Liidu ja maailmaturu ülevaadete koostamisel on kasutatud: Euroopa Komisjoni raporteid ja memosid, Saksamaa ZMP ja EL erinevate riikide hinnaraporteid.

Töö maht on 34 lehekülge.

Eesti teraviljaturg 2004

Teravilja tootmine

Eesti Statistikaameti poolt esitatud kiirstatistika andmeil oli 2004. aasta teravilja kogu kasvupind Eestis 2,5 tuhat ha suurem kui 2003. aastal (tabel 1). Üksikute kultuuride lõikes on viimastel aastatel oluliselt vähenenud rukki kasvupind – 2004. aastal –38,8%, kuid võrreldes 1998. aastaga on vähenemine rohkem kui 4-kordne. 2004. aasta sügisel külvati rukist 2005. aasta saagiks veel 1/3 võrra vähem kui 2003. aastal. Ka teiste taliviljade külvipinnad jäid viimasel sügisel väiksemaks kui aasta varem (tabel 2). Võrreldes '90-ndate aastatega on oluliselt vähenenud odra ja kaera kasvupinnad, enim on suurenenud talinisu kasvupind, kindlalt laieneb ka tritikum kasvatus. Suvinisu kasvupind vähenes järsult 2000. ja 2001. aastal, kuid on viimastel aastatel siiski jälle suurenenud.

Vaatamata keeruliste ilmastikuoludega koristusperioodile ulatus 2004. aasta teravilja toodang ligi 600 tuhande tonnini, mis on 18,6% rohkem kui 2003. aastal. Kiirstatistika andmeil jäi koristamata 8% teravilja kasvupinnast, enim kaera- (15%) ja rukkipoelde (12%). Siiski olid kõigi viljade, v.a rukki saagid suuremad kui mullu (tabel 3). Põllumajandusuuringute keskuse hinnanguil osutus ka saagi kvaliteet oodatust paremaks, kõige rohkem sai liigniiskusest kahjustatud rukki saak.

Tabel 1

Teravilja kasvupind (ilma kaunviljata, tuh ha)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	Muutus 2004/2003, ±%	2004* koris- tuspind
Kasvupind kokku	354,0	321,1	329,3	274,1	259,2	263,2	265,7	0,9	245,7
sh - rukis	38,8	24,3	28,9	20,9	17,9	15,2	9,3	-38,8	8,2
- talinisu	19,4	13,1	21,7	25,5	27,8	25,5	23,1	-9,4	73,0
- suvinisu	47,3	53,1	47,2	34,1	36,7	41,7	53,1	27,3	
- oder	166,8	154,0	165,1	134,3	130,0	131,4	128,2	-2,4	118,8
- kaer	61,1	61,0	53,3	48,1	35,2	36,5	39,2	7,4	33,4
- tritik	4,2	5,3	7,2	6,5	-9,7	12,3
- muu	20,6	15,7	13,1	7,0	6,3	5,7	6,3	10,5	

* esialgne

Allikas: ESA

Tabel 2

Talivilja külvipind (tuh ha)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Külvipind kokku	58,2	37,3	50,6	50,6	63,4	42,1	29,9
sh - talirukis	38,8	24,2	28,9	20,9	17,0	9,1	6,3
- talinisu	19,4	13,1	21,7	25,5	37,0	24,6	16,2
- tritik				4,2	9,4	8,3	4,2
- talioder						0,1	

Allikas: ESA

Tabel 3

Teravilja kogusaak (aidakaalus, ilma kaunviljata, tuh t)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	Muutus 2004/2003, ±%
Teravili kokku	576,2	401,6	696,6	558,4	524,7	505,7	599,7	18,6
sh - rukis	54,6	38,8	60,8	42,9	41,5	23,3	19,7	-15,5
- talinisu	33,4	18,5	51,5	57,3	74,0	45,1	184,7	27,6
- suvinisu	84,6	69,9	95,3	75,7	74,4	99,7		
- oder	272,8	186,4	347,5	270,0	249,4	253,6	289,5	14,2
- kaer	99,3	70,8	117,1	91,4	61,7	63,4	75,2	18,6
- tritik	9,0	12,9	9,9	30,6	48,5
- muu	31,3	17,2	24,4	12,2	10,8	10,7		

* esialgne

Allikas: ESA

Tabel 4

Teravilja saagikus (kasvupinnalt, aidakaalus, ilma kaunviljata, kg/ha)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	Muutus 2004/2003, ±%
Teravili kokku	1628	1251	2115	2037	2024	1922	2257	17,4
sh - rukis	1407	1597	2104	2053	2313	1531	2118	38,3
- talinisu	1722	1412	2373	2247	2666	1771	2424	12,5
- suvinisu	1789	1316	2019	2220	2027	2394		
- oder	1635	1210	2105	2010	1919	1930	2258	17,0
- kaer	1625	1161	2197	1900	1752	1738	1918	10,4

* esialgne

Allikas: ESA

Lähiregioonidest oli Eesti keskmine teravilja saagikus 2004. aastal võrreldav Lätiga, kuid Leedus oli see 7% suurem kui Eestis, Soomes aga 1,4 korda suurem (lisa 1).

Teraviljaga isevarustatuse tase oli Eestis saagiaastal 2003/2004 68%. Euroopa Liidu riikidest oli isevarustus Eestist madalam Belgial, Hollandil, Portugalil ja Sloveenial. Lisaks on veel rida riike, kellel see näitaja jääb alla 100%. Meie lähinaabrid Läti ja Leedu suudavad enda viljavajaduse ise katta. Saagiaastal 2004/2005 peaks Eesti isevarustatuse tase ulatuma 78%-ni. Kogu Euroopa Liidu teraviljatoodangust moodustab Eesti toodang 0,2%, sealhulgas nisu- toodang 0,1%, rukkil 0,2%, odral 0,5% ja kaeral 0,9% (vt tabelleid lisades).

Teraviljasaaduste tootmine ja tarbimine

Kiirstatistika andmetel suurenes 2003. aastal vaid nisujahu tootmine, teiste põhiliste teraviljasaaduste toodang vähenes (tabel 5). 2004. aastal aga vähenes esialgseil andmeil nii nisu- kui rukkijahu tootmine ning ka leiva ja saia tootmine. Võrreldes eelneva aastaga suurenes veidi jahust kondiitritoodete valmistamine, ligi viiendiku võrra jõusööda tootmine ja peaaegu

Tabel 5

Teraviljasaaduste tootmine Eestis 1995-2004.a. (tuh t)

	1995	2000	2001	2002	2003	2004*
Toidujahu	37,5	30,3	41,0	65,2	67,2	64,0
- nisujahu	20,2	11,9	16,7	40,0	46,9	44,6
s.h. nisupüül	17,2	7,1	10,2	4,8
- rukkijahu	16,9	18,4	21,9	21,2	20,3	19,4
Odrajahu	0,3	-	-	-	-	-
Tangained	2,7	1,0	2,8	2,2	0,8	1,5
Jõusööt	162,8	133,3	150,2	167,1	98,8	117,3
Leiva-saiatooted	99,7	76,5	75,1	77,2	63,5	61,8
Jahust kondiitritooted	5,0	4,4	6,0	7,4	6,5	6,9
Makaronitooted	0,7	-	0,3	0,8
Linnased	13,5	6,5	7,1	2,4

*esialgsed andmed

Allikas: ESA

Tabel 6

Teraviljatoodete ostukogus ühe pere liikme kohta aastas ja tarbimine
(ESA pereuringute alusel, kg)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Nisujahu	11,45	10,76	10,39	10,21	11,04	9,79	9,85	8,42
Muu jahu	0,51	0,71	0,70	0,26	0,40	0,25	0,29	0,44
Makaronid	4,94	5,06	5,22	5,69	5,54	5,95	5,84	5,82
Odratangud	1,46	1,39	1,15	1,14	1,19	1,27	0,89	0,94
Manna	1,73	1,66	1,52	1,50	1,52	1,40	1,18	1,13
Kaerahelbed	1,31	1,13	1,10	1,34	1,31	1,51	1,43	1,39
Riis	3,03	3,19	3,01	3,44	3,42	3,62	3,23	3,64
Muud tangained	3,75	3,00	3,04	3,07	3,09	3,40	2,91	3,28
Leib	35,55	34,85	32,57	33,00	31,69	30,22	28,09	26,45
Sai	25,46	23,87	22,60	23,04	21,56	21,08	20,15	19,07
Sepik	0,92	0,77	0,78	0,84	1,07	1,03	1,24	1,51
Küpsised	1,99	2,40	2,64	2,65	2,22	2,40	2,71	2,88
Tordid, koogid keeksid	3,05	1,84	1,92	2,20	2,03	2,11	2,19	2,38
Stritslid, kringlid, tordipõhjad	0,49	0,67	0,88	0,83	0,74	0,68	0,92	0,92
Saiakesed, pirukad	...	1,34	1,37	1,51	1,49	1,42	1,68	1,74
Pizzad, võileivad	0,11	0,17	0,17	0,25	0,18	0,23	0,30	0,43
Müsli	-	0,22	0,23	0,29	0,29	0,25	0,24	0,22
Maisihelbed, -pulgad, popcorn	0,27	0,29	0,28	0,38	0,48	0,47	0,44	0,54
Tarbimine (kg/in teras)	104	92	87	89	88	85	81	78

Allikas: ESA

kahekordseks tangainete toodang. Kui söötade toodangu kasv on tingitud põllumajandusloomade arvu kasvust, siis toiduainete toodangu languse põhjuseks on teraviljatoodete tarbimise järjekindel vähenemine.

ESA pereuuringute andmeil on teraviljatoodete ostukogus ühe pereliikme kohta aastas ümberarvestatuna teradesse vähenenud 104 kg-lt 1997. aastal 78 kg-le 2004. aastal. Teraviljatoodete tarbimine väheneb jätkuvalt. Kõige rohkem on tarbimise langust mõjutanud saia-leiva tarbimise vähenemine, sest nende osatähtsus üldises teraviljatoodete tarbimises on suurim (55% teraviljatoodete ostukogusest). Võrreldes '90-ndate aastate teise poolega on leiva ja saia tarbimine praeguseks vähenenud veerandi võrra. Sepiku tarbimine on küll suurenenud, kuid selle osatähtsus tarbimises on oluliselt väiksem kui leival-saial. Ka jahu tarbimine on selge langustendentsiga. Tangainetest on vähenenud odratangude ja manna tarbimine. Suurenenud on aga kaerahelveste, riisi ning makaronide ostukogused. Võrreldes teiste teraviljatoodetega on küpsiste, saiakeste, pirukate, pizzade, stritslite, kringlite, maisihelveste ostukogused väiksemad, kuid need on viimastel aastatel valdavalt kasvutrendiga.

Eesti Konjunktuuriinstituudi kaupluste sortimendiuringutest¹ selgus, et viimase nelja aasta jooksul on keskmine kauplustes pakutav leiva sortiment suurenenud ligi 12 nimetuse võrra kaupluse kohta (keskmiselt 36 nimetust kaupluse kohta, Tallinnas 64 nimetust). Pakutakse ainult Eestis toodetud leiba. Paranenud on kodumaise nisujahu positsioon turul (65%-lt kaupluste käibes 2000. aastal 79%-ni 2004. aastal). Ka 4/5 müügilolevatest kaerahelvestest oli Eesti toodang ning kohalike kaerahelveste osakaal kaupluste käibes oli 2004. aasta novembris 88%, mis on viimase 4 aasta kõrgeim tase. Vastupidine on olukord küpsistega, mille Eesti-maineline sortiment on küll rikastunud, kuid osatähtsus kaupluste käibes oli vaid 31% ning see on madalam kui viimastel aastatel. Eestimaiseid makarone oli kauplustes müügil keskmiselt alla 4 nimetuse kaupluse kohta, mis sortimendis annab vähem kui 10%-lise osatähtsuse, kuid odava hinna tõttu oli nende osakaal 2004. aasta novembris 18%.

Tabel 7

Kodumaiste ja importteraviljatoodete osakaal kaupluste käibes
ja sortimendi laius (nimetuste arv)

	Kodumaiste ja importtoodete osakaal käibes (%)				Nimetuste arv keskmiselt kaupluses			
	Eesti kaup		Importkaup		Eesti kaup		Importkaup	
	Nov. 2000	Nov. 2004	Nov. 2000	Nov. 2004	Nov. 2000	Nov. 2004	Nov. 2000	Nov. 2004
Leib	100	100	-	-	24,5	36,3	-	-
Nisujahu k/s	65	79	35	21	3,8	5,0	2,8	1,0
Küpsised	38	31	62	69	15,9	21,4	59,2	55,2
Makaronid	-	18	100	82	-	3,5	35,8	35,6
Kaerahelbed	...	88	...	12	...	3,5	...	1,0

Allikas: EKI

¹ Eesti toidukaupade positsioon siseturul. EKI. November 2004

Kui lähtuda ZMP poolt koostatud EL riikide võrdlusest teraviljatoodete 2003/2004 saagiaasta tarbimise kohta (arvutatud toiduks kasutatud teravilja koguse ja elanike arvu järgi – vt tabel lisas 4), siis kuulub Eesti koos Iirimaa ja Rootsi kõige väiksemate teraviljatoodete tarbijate hulka, kus tarbimise kogus terades on selle metoodika järgi alla 100 kg inimese kohta (Eestis 92 kg). Kõigis teistes EL riikides on see näitaja üle 100 kg, kõige suurem Kreekas (190), Maltas (163), Itaalias (158), Ungaris (157). Lätis tarbiti teraviljatooteid 2003/2004 saagiaastal 109 kg, Leedus 130 kg, Soomes 103 kg, Rootsis 94 kg ja Taanis 137 kg elaniku kohta.

Väliskaubandus

Vaatamata heale viljasaagile 2004. aastal ning kõrgetele vilja hindadele aasta esimesel poolel imporditi Eestisse 2004. aastal teravilja ja teraviljasaadusi rohkem kui 2003. aastal - 182 tuhat tonni (ümber arvestatuna teraks, 2003.a 177,9 tuhat tonni) 811,2 miljoni krooni väärtuses. Võrreldes 2003. aastaga kasvas **impordikäive** 11%. Samal ajal oli ekspordikäive 82,8 miljonit krooni, see on 31% suurem kui 2003. aastal, mis ühtlasi tähendab kalendriaasta arvestuses teravilja ja teraviljasaaduste väliskaubanduse negatiivse saldo vähenemist.

Teravilja ja teraviljasaaduste **impordi rahalises struktuuris** on viimastel aastatel suurenenud taigna- ja kondiitritoodete osatähtsus 44%-lt 2002. aastal 52%-ni 2004. aastal ning vähenenud teravilja ja jahu ning tangainete osakaal. 2004. aastal võrreldes 2003. aastaga olid struktuuri-muutused väikesed, mõnevõrra suurenes taas teravilja osakaal (tabel 8).

Teravilja **koguselises impordis** on alates 2000. aastast olnud järjekindel tendents nisu impordi suurenemisele ja nisujahu impordi vähenemisele (tabel 9). 2004. aastal vähenes aga nisu

Tabel 8

Teravilja ja teraviljasaaduste impordikäive ja rahaline struktuur Eestis 2002 – 2004

	Impordikäive (mln kr)			Impordistruktuur (%)		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
Teravili	265,9	192,6	239,9	33	27	29
Jahu, tangained	182,1	148,8	151,2	23	20	19
Taigna- ja kondiitritooted	355,7	390,4	420,1	44	53	52
KOKKU	803,7	731,8	811,2	100	100	100

Allikas: PM Kaubanduspoliitika büroo

Tabel 9

Teravilja import Eestis aastail 1998-2004 (tonnides)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Nisu	35798	19489	64866	32709	74167	70629	44382
Rukis	14925	28659	31453	37601	31111	11057	8541
Oder	24825	18710	26945	4470	16474	5300	25294
Kaer	–	97	2092	1112	2314	798	1631
Nisujahu	43364	43223	39477	35067	19605	6979	12999

Allikas: PM Kaubanduspoliitika büroo

import võrreldes 2003. aastaga 37%, nisujahu import suurenes aga 86%. Muutuse põhjuseks olid väikesed nisusaigid Euroopas 2003. aastal ja eelnevatest aastatest madalamad nisujahu impordihinnad 2003. ja 2004. aastal.

Odra ja kaera impordikogused, mis 2003. aastal olid väga väikesed, suurenesid 2004. aastal vastavalt 4,8 korda ja 2 korda.

Tabel 10

Eesti teraviljasaaduste eksport ja import 2004. aastal
(põhieksport ja -import siseturu vajaduste katteks)

	EKSPORT			IMPORT		
	Kogus tonni	Summa tuh kr	Hind kr/t	Kogus tonni	Summa tuh kr	Hind kr/t
TERAVILI	5180,2	12476,2	x	112471,6	239937,3	x
Nisu	4689,8	9782,3	2086	44381,5	92169,8	2077
Rukis	0	0	0	8541,0	15560,7	1822
Oder	435,7	2250,9	5166	25294,3	49441,3	1955
Kaer	0	0	0	1630,9	2831,3	1736
Mais	0	0	0	28641,0	54586,1	1906
Riis	51,7	407,4	7880	3848,3	24295,8	6313
Tatar, hirss	2,7	30,6	11333	101,0	617,8	6117
Kaunvili	0,3	5,0	16129	33,6	434,5	12932
JAHU, TANGAINED	x	24517,6	x	x	151149,0	x
Nisupüüü	3726,9	13424,8	3602	12998,6	37791,0	2907
Püüü muust teraviljast	241,1	567,4	2353	602,0	1181,2	1962
Teraviljatangud, lihtjahu	16,8	61,7	3673	1846,3	6226,6	3372
Kruubid, helbed	1090,2	6216,4	5702	3932,8	24564,0	6246
Linnased	785,8	4247,3	5405	17880,2	81386,2	4552
TAIGNA- JA KONDIITRITOOTED	x	45823,6	x	x	420095,5	x
Linnaseekstrakt	524,8	12994,5	24761	2750,9	65841,2	23934
Taignatooted (makaronid jms.)	260,9	1780,3	6824	8577,1	85789,9	10002
Paisutatud või praetud teraviljatooted, helbed	80,4	2177,1	27078	1950,1	55521,1	28471
Pagaritooted	1556,5	28871,7	18549	10460,2	212943,3	20357
KOKKU	x	82817,4	x	x	811181,8	x

Allikas: PM Kaubanduspoliitika büroo

Eelnevatel aastatel olid peamised teravilja **impordimaad** Eesti jaoks Ukraina ja Venemaa, seda veel ka 2003. aasta esimesel poolaastal, mil ostud tehti 2002. aasta saagist. Alates 2003. aasta teisest poolaastast osteti teravilja sisse peamiselt Lätist, Leedust, Soomest, Saksamaalt, kuna 2003. aastal oli viljasaak Ukrainas ja Venemaal kehv. 2004. aastal vähenes teravilja ostmine Venemaalt ja Ukrainast seoses Eesti astumisega Euroopa Liitu. 2004. aastal impor-

diti teravilja peamiselt EL riikidest. Nisu peamiseks impordimaadeks olid Eesti jaoks Leedu, Saksamaa ja Läti, kolmandatest riikidest (Venemaalt ja Kasahstanist) osteti vaid 199 tonni nisu ja seda enne 2004. aasta 1. maid. Nisujahu imporditi peamiselt Lätist ja Soomest, vaid 140 tonni Venemaalt. Kogu sisseostetud rukis pärines 2004. aastal EL riikidest, valdavalt Lätist ja vähemal määral Leedust, kaer aga peamiselt Soomest, vähem Lätist. Otra imporditi 91% ulatuses Euroopa Liidust (Leedust ja Lätist) ning 9% Ukrainast ja Venemaalt.

Tabel 11

Nisu, rukki, odra, kaera ja nisujahu impordi struktuur 2004. aastal (%)

Nisu		Nisujahu		Rukis		Oder		Kaer	
EL	44183 t	EL	12859 t	EL	8541 t	EL	22943 t	EL	1631 t
Leedu	46	Läti	61	Läti	82	Leedu	89	Soome	68
Saksamaa	23	Soome	37	Leedu	18	Läti	11	Läti	32
Läti	19	teised	2						
Taani	6								
Soome	6								
mujalt	199 t	mujalt	140 t	mujalt	-	mujalt	2352 t	mujalt	-
Venemaa	64	Venemaa	100			Ukraina	90		
Kasahstan	36					Venemaa	10		

Allikas: PM Kaubanduspoliitika büroo

Teravilja ja teraviljasaaduste **eksport** ulatus Eestis 2004. aastal 82,8 miljoni kroonini, mis on 14,6 tuhat tonni teravilja ja teraviljatooteid ümberarvestatuna terale. Seega oli 2004. aasta ekspordikäive 30,8% suurem kui 2003. aastal, samas aga 30,8% väiksem kui 2002. aastal. (tabel 12). Viimastel aastatel on oluliselt vähenenud teravilja osatähtsus ekspordis ning suurenenud jahu ja tangainete ning taigna- ja kondiitritoodete osa. 2004. aasta ekspordikäibes oli teravilja osatähtsus vaid 15%, taigna- ja kondiitritoodete osa aga üle poole käibest.

Tabel 12

Teravilja ja teraviljasaaduste ekspordikäive ja -struktuur Eestis 2002 – 2004

	Ekspordikäive (mln kr)			Ekspordistruktuur (%)		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
Teravili	57,9	15,5	12,5	48	25	15
Jahu, tangained	20,3	14,7	24,5	17	23	30
Taigna- ja kondiitritooted	41,4	33,1	45,8	35	52	55
KOKKU	119,6	63,3	82,8	100	100	100

Allikas: PM Kaubanduspoliitika büroo

2004. aastal eksporditi peamiselt nisu, nisujahu, kruupe ja helbeid ning pagaritooted. Võrreldes eelmiste aastatega on suurenenud eksporditava odra, nisujahu ning kruupide ja helveste kogus (tabel 13). Üldse ei müüdnud 2004. aastal Eestist välja rukist ja kaera. Vähenenud on ka muu teravilja jahu ning linnaste eksport.

Teravilja eksport Eestis aastail 2001 - 2004 (tonnides)

	2001	2002	2003	2004
Nisu	3294	10774	4083	4690
Rukis	15347	16141	1861	-
Oder	38	6	32	436
Kaer	1057	4823	1369	-
Nisupüül	197	125	1688	3727
Püül muust teraviljast	3868	916	658	241
Kruubid, helbed	847	825	595	1090
Linnased	4797	2193	560	786
Pagaritooted	930	1184	1581	1557

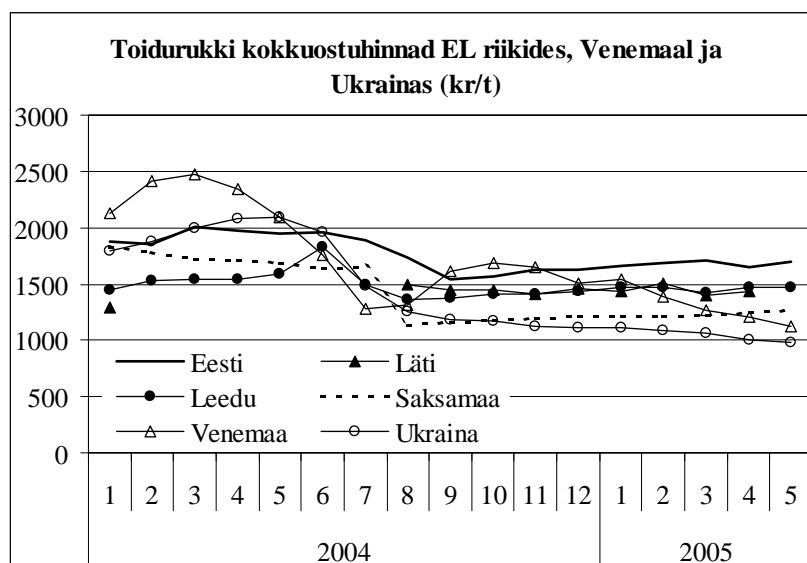
Allikas: PM Kaubanduspoliitika büroo

Nisu müüdi 2004. aastal peamiselt Ukrainasse ja Valgevenesse, otra eksporditi Venemaale peamiselt seemneviljana. Nisujahu eksporditi Venemaale, Läti, Soome ja Leetu, rukkijahu Läti. Kruubid ja helbed müüdi valdavalt Läti, vähesel määral veel Kasahstani, Venemaale ja Leetu. Linnased eksporditi peamiselt Läti ja Leetu.

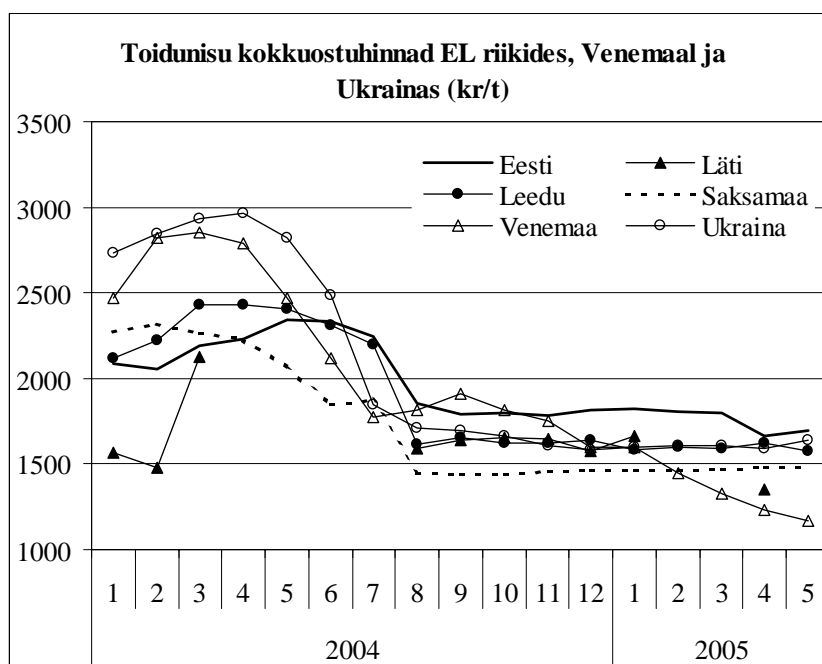
Hinnad

Juba 2003. aasta lõpus algas kõikide teraviljade **kokkuostuhindade** tõus. Põhjuseks võib pidada odava impordi võimaluste puudumist, kuna mitmetes olulistest impordimaades (Venemaa, Ukraina, EL) olid 2003. aasta viljasaagid tavalisest oluliselt väiksemad ning hinnad märgatavalt kõrgemad. Venemaal ja Ukrainas olid erinevate teraviljade hinnad 1,5-2 korda kõrgemad kui 2002. aasta lõpus. 2004. aasta alguses jätkus hinnatõus veelgi (joonised 1-3).

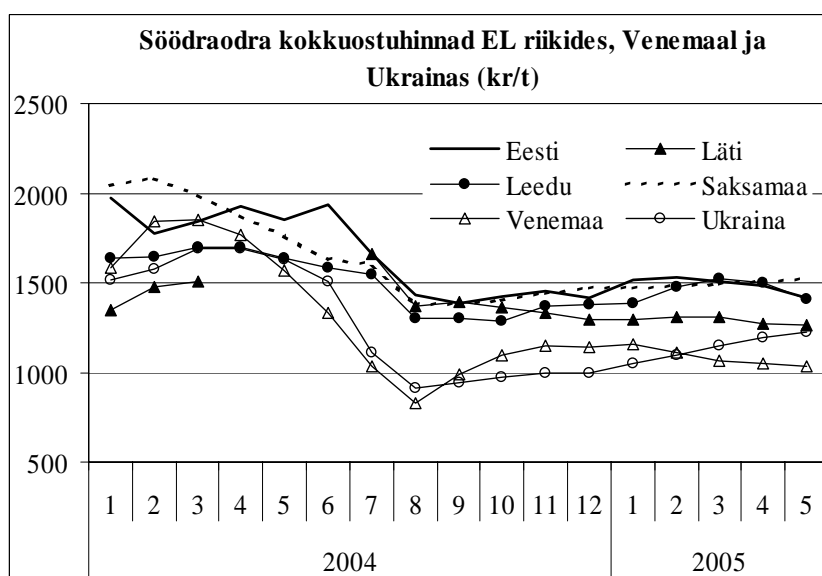
Joonis 1

Joonis 2

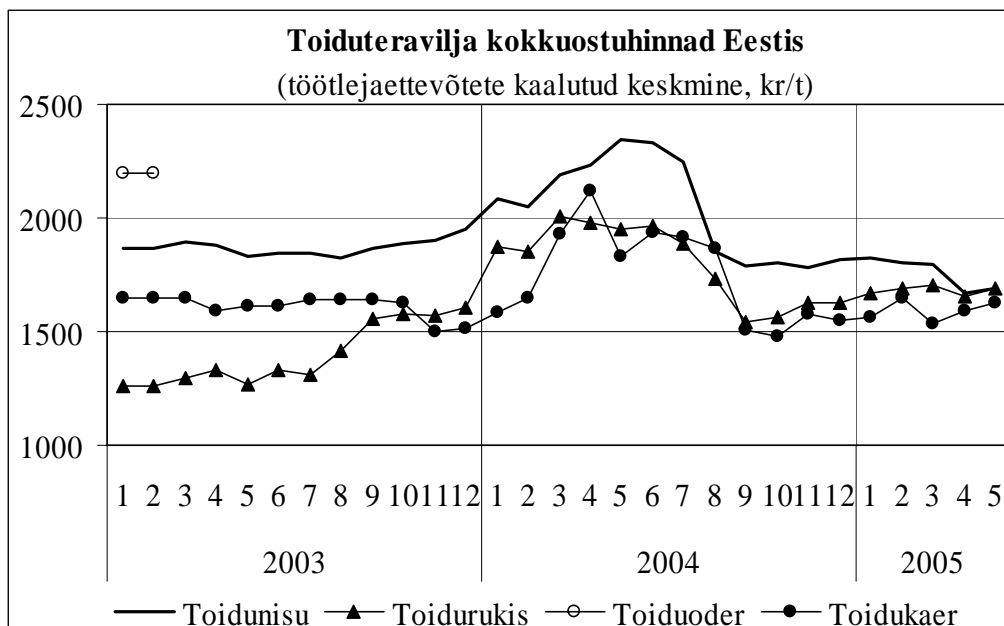
Joonis 3

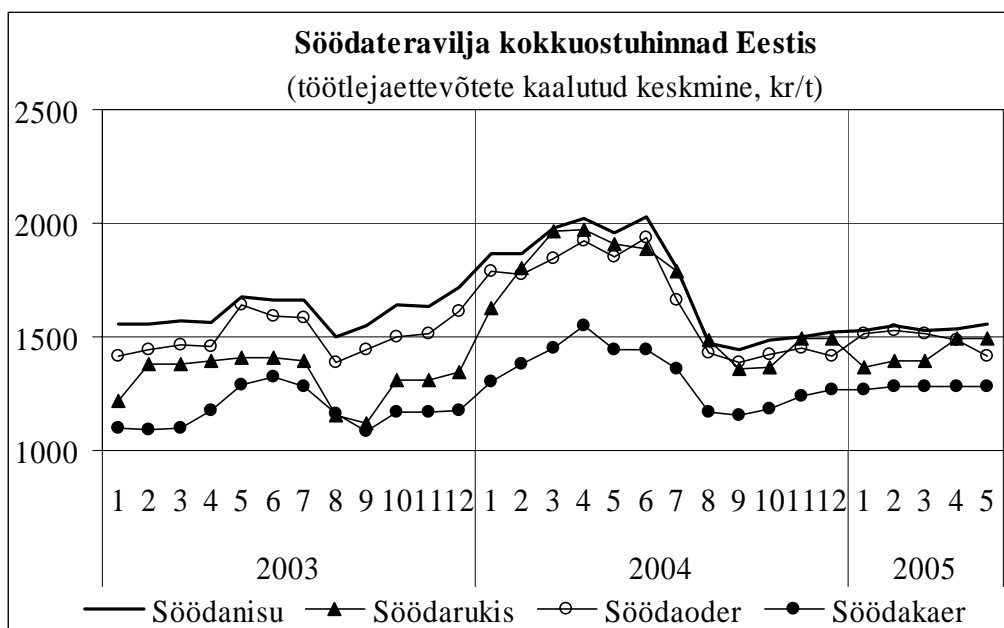
Allikas: AMISNET

See tingis nii toidu- kui söödaviljade hindade tõusu ka Eestis (joonised 4 ja 5). Hindade tõus jätkus kuni 2004. aasta suveni, mil seoses 2004. aasta heade viljasaakidega Euroopas algas pikemaajalisem hinnalangus. Teravilja saagid olid head nii Kesk-Euroopas kui Venemaal ja Ukrainas. Venemaal oli 2004. aasta viljasaak 16% suurem kui 2003. aastal, kuid kvaliteet oli madalam. Ukraina viljasaak ületas eelnenud aasta erakordselt madalat taset 2 korda. Saagid olid head ka Lätis ja Leedus. 2004. aasta sügiseks teravilja hinnad Euroopas langesid ja püüsid aasta lõpuni suhteliselt stabiilsed. Sama tendents oli teravilja kokkuostuhindades ka Eestis, kuid 2004. aasta lõpul hakkasid hinnad veidi tõusma.

Joonis 4

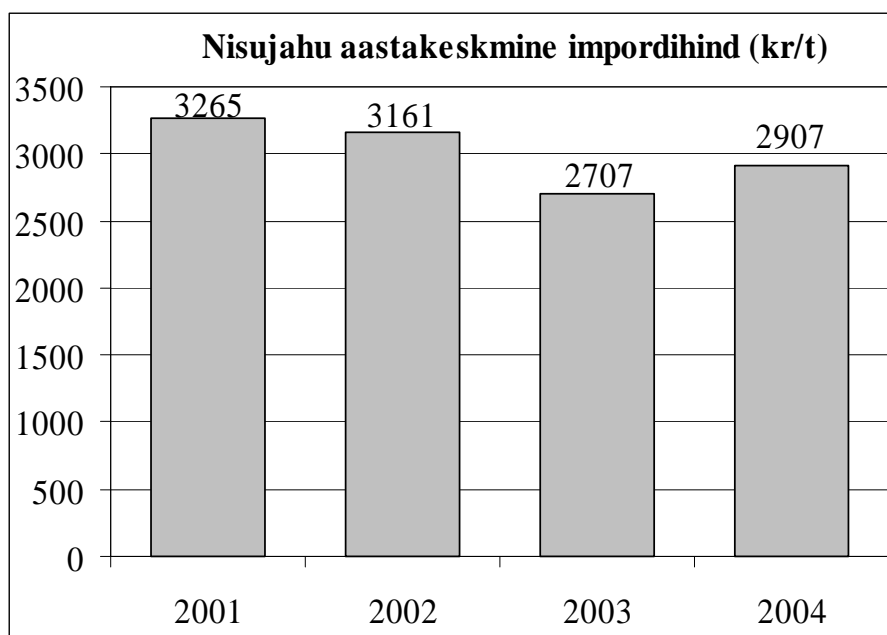

Joonis 5

Allikas: EKI

2004. aasta keskmised teravilja kokkuostuhinnad olid oluliselt kõrgemad 2003. aasta keskmistest. Eelnevast aastast kõrgemad olid ka aasta keskmised **impordihinnad**. Keskmised impordihinnad olid kõrgemad ka kohalikest kokkuostuhinnadest (tabel 14). Vaid rukki impordihind oli kokkuostuhinnast veidi madalam, kuid rukki import on aasta-aastalt vähenenud. Paaril viimasel aastal on nisujahu impordihind olnud soodne, mistõttu nisujahu import suurenes 2004. aastal oluliselt (joonis 6).

Allikad: PM Kaubanduspoliitika büroo

Tabel 14

Teravilja keskmised kokkuostu- ja impordihinnad Eestis (kr/t)

	Kokkuost			Import		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
NISU	1745	1740	1894	1652	1658	2438
sh toidunisu	1870	1868	2043			
söödanisu	1636	1597	1747			
RUKIS	1441	1359	1740	1329	1063	1722
sh toidurukis	1641	1400	1802			
söödarukis	1274	1319	1690			
ODER	1720	1569	1658	1701	1480	1919
sh toiduoder	1941	-	-			
söödaoder	1517	1505	1660			
KAER	1460	1394	1538	2070	1609	1820
sh toidukaer	1775	1610	1744			
söödakaer	1152	1169	1327			

Allikad: EKI hinnavaatlused ja PM Kaubanduspoliitika büroo

2005. aastal on teravilja hinnad püsinud stabiilselt madalad. Joonistel 1-3 on näha Eesti kokkuostuhindade võrdlus Eesti jaoks peamiste teravilja impordimaade Läti, Leedu, Venemaa, Ukraina ning Saksamaa kokkuostuhindadega. Kõikides nimetatud riikides on teravilja kokkuostuhinnad madalamad kui Eestis (välja arvatud söödaoder Saksamaal), eriti Venemaal ja Ukrainas. Kui varem olid Venemaa ja Ukraina seetõttu Eesti jaoks olulised teravilja impordimaad, siis peale Eesti liitumist EL-ga tuleb neisse riikidesse suhtuda kui kolmandatesse riikidesse, millest imporditud kaubale kehtivad **EL imporditollid**. Väga heade saakide

tõttu Euroopa Liidus 2004. aastal on neis riikides suured viljavarud ja vähegi normaalse saagi korral 2005. aastal on alust arvata, et ka neis riikides püsivad hinnad eeloleval sügisel madalad või langevad veelgi. Kui 2004. aasta novembrikuus oli Euroopa Liidus interventsiooni pakutud 4,7 miljonit tonni vilja, siis 2005. aasta juuni alguseks oli pakkumine üle 16 miljoni tonni. Euroopa Komisjoni andmeil oli Eestist interventsiooni pakutud 2005. aasta juuni seisuga 28 894 tonni otra (2004. aastal imporditi 25 294 tonni).

Teraviljatoodete **jaehinnad** kauplustes 2003. aastal langesid. Leiva keskmine hind alanes eelmise aastaga võrreldes 3%, sai odavnes 6%, nisujahu ligi 5%, kaerahelbed 2%, niitnuudli hind oluliselt ei muutunud. 2004. aastal aga kõik hinnad peale kaerahelveste tõusid veidi uuesti, enim kallinesid kauplustes leib ja niitnuudlid (tabel 15).

Tabel 15

Teraviljatoodete keskmised jaehinnad Eesti kauplustes (kr/kg)

	2000	2001	2002	2003	2004	Muutus 2004/2003, ±%
Leib	13.91	15.18	15.60	15.07	15.58	3,4
Sai	17.29	18.47	18.26	17.06	17.27	1,2
Nisujahu	7.00	7.30	7.39	7.03	7.22	2,7
Kaerahelbed	13.81	13.18	13.66	13.31	13.21	-0,8
Niitnuudlid	14.16	14.48	14.92	14.87	15.35	3,2

Allikas: EKI

Maailmaturg

Maailm

Rahvusvahelise Teraviljanõukogu hinnangute kohaselt on saagiaasta 2004/2005 maailma teraviljasaagi suurus 1,63 miljardit tonni, mis on 11% suurem kui saagiaastal 2003/2004 (1,47 miljardit tonni). Saagiaastaks 2005/2006 prognoositakse saaki 1,56 miljardit tonni. Samal ajal teravilja vajadus kogu maailmas on saagiaastal 2004/2005 1,57 miljardit tonni ning saagiaastaks 2005/2006 prognoositakse teravilja tarbimiseks 1,58 miljardit tonni.

Nisusaak saagiaastal 2004/2005 on 625 miljonit tonni, vajadus 606 miljonit tonni, saagiaastaks 2005/2006 prognoositakse nisusaagiks 612 miljonit tonni, vajadust 618 miljonile tonnile.

Odrasaak on saagiaastal 2004/2005 153 miljonit tonni, vajadus 143 miljonit tonni, saagiaastaks 2005/2006 näitavad prognoosid saagi suuruseks 136 miljonit tonni ja vajaduseks 141 miljonit tonni.

Euroopa Liit

COCERALi järgi oli Euroopa Liidu 25 liikmesriigi 2004. aasta teraviljasaak hinnanguliselt 283,5 miljonit tonni, mis on viimase 10 aasta kõrgeim tase ja ühtlasi 24,8% suurem kui 2003. aasta saak. Nii suur kasv on eelkõige seletatav eriti kehva teravilja kasvuaastaga paljudes

maades 2003. aastal. 2004. aasta kliimaatilised tingimused seevastu olid paljudes Euroopa riikides eriti head. Teravilja kasvupind oli EL-s 2004. aastal 52 miljonit ha ehk 2,4% suurem kui 2003. aastal ning keskmine saagikus 54 ts/ha ehk 22% eelmisest aastast suurem. Rekordlistest saakidest tingitud ülepakkumine on põhjustanud teravilja hindade languse ja püsimise madalal tasemel ning suure surve sekkumisostudele. Siit omakorda on tekkinud probleemid sekkumisvarude ladustamisega. Prognoositakse, et kui 2005. aasta viljasaagid normaalsest tasemest alla ei jää, seistakse sügisel silmitsi raskustega uue vilja ladustamisel. Seetõttu otsitakse juba praegu võimalusi sekkumisvarude vähendamiseks. 2005. aasta 5. juuni seisuga oli Euroopa Liidus teravilja sekkumisostu pakutud 16,1 miljonit tonni teravilja, sealhulgas 10,4 miljonit tonni nisu, 2,4 miljonit tonni otra, 3,3 miljonit tonni maisi (lisa 5). Kõige rohkem on teravilja sekkumisostu pakutud Saksamaalt (31% kogu pakutud viljast), Ungarist (27%) ja Prantsusmaalt (16%).

2005. aasta saagiks on Euroopa Liidus plaanis teravilja külvipinda vähendada 50,7 miljonile hektarile. COCREALI prognooside kohaselt oodatakse 2005. aasta saagiks 261,6 miljonit tonni teravilja, keskmiseks saagikuseks 51,6 ts/ha (lisa 6). Nisu saak on prognoositud 4,6% väiksemaks kui 2004. aastal, odral 8,8%, rukkil 14,9% ja tritikul 10,8% väiksemaks. Esialgu on teada, et Kesk-Euroopa suurtes viljatootjamaades (Hollandis, Poolas) on tänavu olnud hiline kevad ja külvitööd on viibinud, Portugalis, Hispaanias ja Prantsusmaal on aga 60 viimase aasta rängim põud. Põua jätkudes võib neis piirkondades saak kesiseks jääda ning arvestades seda, et Prantsusmaa on EL suurim teraviljatootja, võib see vähendada ka kogu EL teravilja saaki ning tõsta hindu.

Soome

2004. aasta teravilja kogusaak oli Soomes 3,6 miljonit tonni, sh otra koristati 1,7 miljonit tonni, kaera 1 miljon tonni, nisu 782 tuhat tonni ja rukist 62 tuhat tonni. 2004. aasta sügisel jäi liigniiske ilmastiku tõttu napiks sügiskülvi võimalusi, seda tehti vaid alla 30 tuhande ha, sealhulgas 15 tuha ha rukist ja 12 tuhat ha talinisu. Kokku külvati Soomes talivilju üle 50 tuhande ha vähem kui 2003. aasta sügisel. Kevadel külvati kõige rohkem otra – üle 600 tuhande ha (37 tuhat ha rohkem kui 2004. a). Suvinisu külvati 200 tuhat ha, kuid seda on 20 tuhat ha vähem kui möödunud aastal. Esialgsete andmete põhjal on Soomes 2005. aastal teravilja külvatud 1,2 miljonile hektarile, seda on 23 tuhat ha vähem kui 2004. aastal. Tänavu sügisel loodetakse siiski edukamatele koristustöödele kui möödunud sügisel, mil teravili jäi maha ja riknes 94 tuhandel hektaril.

Venemaa

2004. aastal oli teravilja saak Venemaal 78 miljonit tonni, mis on 8,8% rohkem viimase viie aasta keskmisest ja 16% rohkem kui 2003. aastal. 2004. aastal eksportis Venemaa 5 miljonit tonni vilja, sellest 4,5 miljonit tonni nisu. Import oli 1,46 miljonit tonni, sellest 0,8 miljonit tonni nisu.

2005. aastaks on planeeritud saagi suuruseks 66-70 miljonit tonni teravilja. Mõningast saagi langust võrreldes 2004. aastaga seletatakse ilmadest tingitud kevadkülvi hilinemisega. Mai lõpuks oli külvatud 91% planeeritud kasvupinnast ehk 28,8 miljonit ha. Juunikuu alguseks

tõstis aga Venemaa 2005. aasta saagi prognoosi juba 73-80 miljoni tonnini. Ekspordipotentsiaali saagiaastal 2005/2006 hinnatakse 10-12 miljonile tonnile. Teravilja vajadus on Venemaal järgmisel saagiaastal 69,5 miljonit tonni ehk miljon tonni rohkem kui käesoleval saagiaastal.

2005. aasta juunikuu algul hakkasid teravilja hinnad Venemaal pärast mitmekuist langust veidi tõusma, kuid ekspertide sõnul ei kesta see tõus kaua ja ei ole kuigi intensiivne.

Ukraina

Ukrainas, kus samuti külvitööd jaheda kevade tõttu hilinesid, loodetakse 2005. aastal teraviljasaagiks saada 39 miljonit tonni, mis on 6% vähem kui 2004. aastal (41,8 miljonit tonni). Eksportida loodetakse saagiaastal 2005/2006 8-10 miljonit tonni vilja.

Kasahstan

Kasahstani põllumajandusministeerium prognoosid riigi teraviljasaaki 2005. aastaks enam-vähem 2004. aasta tasemele. 2004. aastal koristati vilja 12,3 miljonit tonni, sellest 9,9 miljonit tonni nisu. Käesoleval saagiaastal oli Kasahstan aprillikuus seisuga eksportinud 2,5 miljonit tonni teravilja, mis on eelmise aastaga võrreldes 39% vähem. Languse põhjuseks on suuresti Kasahstani vilja nõudluse vähenemine Venemaa ja Ukraina poolt seoses hea viljasaagiga neis maades 2004. aastal. 2005. aastal külvatakse Kasahstanis 14,3 miljonit hektarit teravilja, ka külvipind on sama suur kui 2004. aastal.

Kokkuvõte

Teravilja **kasvupind** oli Eestis 2004. aastal 265,7 tuhat ha. Esialgsete hinnangute kohaselt oli teravilja **kogusaak** 599,7 tuhat tonni, mis võrreldes 2003. aastaga tähendab 18,6%-list kasvu. Vaatamata 2004. aasta sügise keerulistele koristustingimustele kujunesid keskmised **saagikused** suhteliselt kõrgeteks ja sellest tingituna on ka saagid korralikud. Võrreldes 2003. aastaga suurenesid kõigi viljade saagid peale rukki, mille saak oli eelmisest aastast 15,5% väiksem. Oodatust paremaks osutus ka vilja kvaliteet.

Teraviljatööstuses vähenes 2004. aastal nii nisu- kui rukkijahu tootmine ning ka leiva ja saia tootmine. Võrreldes eelneva aastaga suurenes veidi jahust kondiitritoodete valmistamine, ligi viiendiku võrra aga jõusööda tootmine ja tangainete toodangut peaaegu kahekordistati. Kui söötade toodangu kasv on tingitud põllumajandusloomade arvu kasvust, siis teraviljast toiduainete toodangu languse põhjuseks on teraviljatoodete **tarbimise** järjekindel vähenemine. ESA pereuringute andmeil on teraviljatoodete ostukogus ühe pereliikme kohta aastas ümberarvestatuna teradesse vähenenud 104 kg-lt 1997. aastal 78 kg-le 2004. aastal. Eesti kuulub koos Iirimaa ja Rootsiiga kõige väiksemate teraviljatoodete tarbijate hulka EL-s (alla 100 kg inimese kohta).

2004. aastal imporditi Eestisse teravilja ja teraviljasaadusi (ümber arvestatuna teraks) 182 tuhat tonni 811,2 miljoni krooni väärtuses. Võrreldes 2003. aastaga kasvas **impordikäive** 11%. Samal ajal oli ekspordikäive 82,8 miljonit krooni, see on 31% suurem kui 2003. aastal, mis ühtlasi tähendab kalendriaasta arvestuses teravilja ja teraviljasaaduste väliskaubanduse negatiivse saldo vähenemist.

Teravilja **koguselises impordis** vähenes 2004. aastal nisu import võrreldes 2003. aastaga 37%, nisujahu import suurenes aga 86%. Odra ja kaera impordikogused, mis 2003. aastal olid väga väikesed, suurenesid 2004. aastal vastavalt 4,8 korda ja 2 korda.

Kui 2003. aasta esimesel poolaastal olid peamised teravilja **impordimaad** Eesti jaoks Ukraina ja Venemaa, nisu osas ka Läti ja Leedu, siis 2004. aastal osteti teravilja valdavalt EL riikidest, täpsemalt Lätist, Leedust, Soomest ja Saksamaalt.

2003. aastal alanud teravilja hinnatõus Euroopas jätkus kuni 2004. aasta suveni. See tingis nii toidu- kui söödaviljade **kokkuostuhindade** tõusu ka Eestis. Hinnatõus jätkus kuni 2004. aasta kevadsuveni, mil seoses 2004. aasta heade viljasaakidega Euroopas algas pikemaajalisem hinnalangus. Hinnad langesid kuni 2004. aasta sügiseni ning aasta lõpus ja ka 2005. aastal on püsinud suhteliselt stabiilsed. 2004. aasta keskmised teravilja kokkuostuhinnad olid oluliselt kõrgemad 2003. aasta keskmistest. Eelnevast aastast kõrgemad olid ka aasta keskmised **impordihinnad**. Samas olid keskmised impordihinnad kõrgemad ka kohalikest kokkuostuhindadest.

2004. aastal pöördusid Eestis tõusule ka teraviljatoodete **jaehinnad**.

2004. aasta **rekordilistest saakidest maailmas** tingitud ülepakkumine on põhjustanud teraviljahindade languse ja püsimise madalal tasemel ning suure surve sekkumisostudele. Siit omakorda on tekkinud probleemid sekkumisvarude ladustamisega.

Teravilja külvipinnad ja saagid Euroopa Liidu riikides 2003-2004

	Külvipind, tuh ha			Saak, tuh t			Saagikus kg/ha		
	2003	2004*	2004/03 %	2003	2004*	2004/03, %	2003	2004*	2004/03, %
Belgia/Luksemb.	309	359	16.2	2479	2987	20.5	8023	8320	3.7
Taani	1 502	1 507	0.3	9105	9310	2.3	6062	6178	1.9
Saksamaa	6 839	6 947	1.6	39426	50813	28.9	5765	7314	26.9
Kreeka	1 230	1 277	3.8	2806	3829	36.5	2281	2998	31.4
Hispaania	6 409	6 446	0.6	20473	22269	8.8	3194	3455	8.1
Prantsusmaa	8 935	9 301	4.1	54819	69606	27.0	6135	7484	22.0
Iirimaa	300	299	-0.3	2147	2436	13.5	7157	8147	13.8
Itaalia	4 018	4 246	5.7	16475	20916	27.0	4100	4926	20.1
Holland	227	216	-4.8	1848	1697	-8.2	8141	7856	-3.5
Portugal	495	512	3.4	1175	1370	16.6	2374	2676	12.7
Inglismaa	2 917	3 110	6.6	21511	22030	2.4	7374	7084	-3.9
Austria	781	791	1.3	3944	5003	26.9	5050	6325	25.2
Soome	1 193	1 169	-2.0	3791	3724	-1.8	3178	3186	0.2
Rootsi	1 146	1 134	-1.0	5291	5467	3.3	4617	4821	4.4
EL-15	36 301	37 314	2.8	185290	221460	19.5	5104	5935	16.3
Eesti	263	266	1.1	506	600	18.6	1924	2257	17.3
Läti	422	427	1.2	927	949	2.4	2197	2222	1.2
Leedu	948	948	0.0	1982	2281	15.1	2091	2406	15.1
Malta	4	4	0.0	12	13	8.3	3000	3250	8.3
Poola	8 128	8 330	2.5	23430	28279	20.7	2883	3395	17.8
Slovakkia	804	776	-3.5	2641	2951	11.7	3285	3803	15.8
Sloveenia	98	102	4.1	397	567	42.8	4051	5559	37.2
Tšehhi	1 607	1 607	0.0	8767	8549	-2.5	5456	5320	-2.5
Ungari	2 828	3 005	6.3	8716	16541	89.8	3082	5504	78.6
Küpros	55	55	0.0	102	88	-13.7	1855	1600	-13.7
EL-25	51 458	52 834	2.7	232 770	282 278	21.3	4523	5343	18.1

* esialgsed andmed

Allikas: ZMP

Teravilja külvipinnad ja saagid EL riikides 2004. aastal

	külvipind, tuh. ha				saak, tuh. t			
	nisu	rukis	oder	kaer	nisu	rukis	oder	kaer
Belgia/Luksemburg	230	1	52	7	1 886	6	350	15
Taani	675	32	707	53	4 890	170	3 720	320
Saksamaa	3 112	625	1 980	228	25 346	3 809	12 967	1179
Kreeka	860	15	120	50	2 173	39	311	97
Hispaania	2 190	96	3 157	486	6 430	183	10 582	1030
Prantsusmaa	5 228	29	1 669	133	39 651	139	11 084	732
Iirimaa	106	-	174	19	1 026	-	1 262	148
Itaalia	2 410	4	310	162	8 250	12	1 085	253
Holland	137	3	46	2	1 165	18	281	12
Portugal	182	24	15	98	274	24	27	82
Inglismaa	1 966	8	1 006	112	15 473	44	5 815	630
Austria	284	46	191	32	1 690	207	1 035	144
Soome	229	29	545	348	790	65	1 753	1066
Rootsi	404	25	395	228	2 397	134	1 670	896
EL-15	18 013	937	10 367	1958	111 441	4 850	51 942	6604
Eesti	76	9	128	39	185	20	289	75
Läti	170	44	136	49	472	87	264	78
Leedu	340	101	370	47	1 136	228	863	82
Malta	2	-	2	-	9	-	4	-
Poola	2 311	1 550	1 014	520	9 500	4 160	3 500	1441
Slovakkia	338	25	220	31	1 866	130	750	51
Sloveenia	34	1	16	30	142	2	51	5
Tšehhi	863	59	469	59	4 846	284	2 357	205
Ungari	1 159	49	338	71	5 958	132	1 473	225
Küpros	5	-	50	-	10	-	92	-
EL-25	23 311	2 775	13 110	2804	135 565	9 893	61 565	8 766

Allikas: ZMP

Teraviljaga isevarustatuse tase EL riikides (%)

	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04
Belgia/Luksemburg	56	49	42	38
Taani	126	128	114	104
Saksamaa	124	134	112	106
Kreeka	84	88	77	71
Hispaania	90	68	62	71
Prantsusmaa	202	185	181	201
Iirimaa	82	79	82	80
Itaalia	80	81	77	78
Holland	20	17	21	20
Portugal	40	33	26	30
Inglismaa	112	120	108	102
Austria	114	97	100	108
Soome	127	117	110	116
Rootsi	126	120	118	119
EL-15	114	114	105	98
Eesti	75	73	67	68
Läti	102	97	98	109
Leedu	113	101	102	104
Malta
Poola	88	100	101	97
Slovakkia	90	114	115	126
Sloveenia	49	89	46	58
Tšehhi	105	113	114	108
Ungari	120	171	171	139
Küpros
EL-25

Teraviljatoodete tarbimine ümber arvestatuna terale (kg/el aastas)

	2002/03	2003/04
Belgia	109	108
Taani	130	137
Saksamaa	106	113
Kreeka	180	190
Hispaania	102	106
Prantsusmaa	113	108
Iirimaa	125	94
Itaalia	172	158
Holland	106	105
Portugal	126	127
Suurbritannia	128	125
Austria	104	107
Soome	103	103
Rootsi	95	94
EL-15	123	122
Eesti	97	92
Läti	104	109
Leedu	127	130
Malta	154	163
Poola	153	153
Slovakkia	122	120
Sloveenia	132	125
Tšehhi	147	138
Ungari	169	157
Küpros
EL-25	127	125

EL riikide pakkumised teravilja interventsiooniostuks 01.07.2004-05.06.2005 (tonnides)

	EL-25	Tšehhi	Eesti	Läti	Leedu	Ungari
Kokku pakutud	16123449	1094418	28894	66828	280078	4397622
%	100	7	0	0	2	27
Nisu	10383864	954386	0	64734	236827	1635115
Durum	658	0	0	0	0	658
Oder	2414168	97012	28894	2094	43251	102412
Mais	3320803	43020	0	0	0	2655481
Sorgo	3956	0	0	0	0	3956

	Slovakkia	Poola	Belgia	Saksamaa	Austria	Soome
Kokku pakutud	584008	1099746	140679	5052482	440500	38544
%	4	7	1	31	3	0
Nisu	288213	883770	86779	3439876	283905	3642
Durum						
Oder	63050	29571	53900	1602526	31083	34902
Mais	232745	186405		10080	125512	

	Suurbritannia	Iirimaa	Prantsusmaa	Taani	Rootsi
Kokku pakutud	16440	13072	2583128	174756	112254
%	0	0	16	1	1
Nisu			2278570	161356	66691
Durum					
Oder	16440	13072	236998	13400	45563
Mais			67560		

Märkus: Teised EL riigid ei ole pakkumisi esitanud

Allikas: Euroopa Komisjon

EL-25 teraviljasaagid ja prognoosid

Pind tuhat ha		2003	2004	2005	2004/2003	2005/2004
Saagikus ts/ha				prognoos	%	%
Saak tuhat t						
NISU	pind	18245	19380	19615	6.2	1.2
	saagikus	53.6	64.3	60.6	20.0	-5.8
	saak	97878	124637	118857	27.3	-4.6
DURUM	pind	3773	3790	3285	0.5	-13.3
	saagikus	22	28.8	27.1	30.9	-5.9
	saak	8293	10917	8914	31.6	-18.3
ODER	pind	13418	13094	12906	-2.4	-1.4
	saagikus	40.6	47	43.5	15.8	-7.4
	saak	54420	61540	56140	13.1	-8.8
MAIS	pind	6119	6444	6041	5.3	-6.3
	saagikus	63.6	81.1	78.4	27.5	-3.3
	saak	38943	52255	47352	34.2	-9.4
RUKIS	pind	2621	2796	2585	6.7	-7.5
	saagikus	26.7	35.4	32.6	32.6	-7.9
	saak	6995	9909	8429	41.7	-14.9
KAER	pind	2889	2770	2602	-4.1	-6.1
	saagikus	29.6	31	30.7	4.7	-1.0
	saak	8562	8595	7994	0.4	-7.0
SEGAVILI	pind	1617	1550	1478	-4.1	-4.6
	saagikus	26.4	31.9	29.5	20.8	-7.5
	saak	4273	4948	4362	15.8	-11.8
TRITIK	pind	2160	2263	2223	4.8	-1.8
	saagikus	36.4	47.1	42.8	29.4	-9.1
	saak	7855	10669	9520	35.8	-10.8
KOKKU	pind	50842	52086	50735	2.4	-2.6
	saagikus	44.7	54.4	51.6	21.7	-5.1
	saak	227218	283470	261567	24.8	-7.7

Allikas: COCERAL, Brüssel aprill 2005

Teravilja kokkuostuhinnad EL-s

(kr/tonn käibemaksuta, suuremate kokkuostjate keskmine hind)

	mai 04	veebr 05	märts 05	apr 05	mai 05	Muutus +/- %	
						mai 05 /	mai 05 /
						apr 05	mai 04
TOIDUNISU							
Belgia	2159	1682	1705	1651	1674	1.4	-22.5
Tšehhi	2077	1559	1533	1421	1419	-0.2	-31.7
Taani	2104	1787	1786	1784	1745	-2.2	-17.1
Saksamaa	2076	1607	1620	1609	1621	0.7	-21.9
Dortmund	-	1670	1686	-	-	-	-
Dresden	1995	1533	1533	1549	1565	1.0	-21.6
Hamburg	2034	1643	1666	1627	1643	1.0	-19.2
Hannover	2065	-	1659	1635	1635	0.0	-20.8
Köln	-	1682	1690	1690	1702	0.7	-
München	-	1596	1588	1604	1604	0.0	-
Stuttgart	2175	-	1612	1612	1619	0.5	-25.5
Würzburg	2112	1518	1526	1549	1580	2.0	-25.2
Eesti	2000	1820	-	1642	1500	-8.6	-25.0
Kreeka	2402	1784	1784	1815	1815	0.0	-24.4
Hispaania	2718	-	2195	2267	2291	1.1	-15.7
Barcelona	2752	-	2197	2271	2295	1.1	-16.6
Burgos	2698	-	2183	2250	2265	0.7	-16.1
Valencia	2725	-	2241	2316	2344	1.2	-14.0
Valladolid	2691	-	2205	2274	2300	1.1	-14.5
Zaragoza	2724	-	2150	2222	2250	1.3	-17.4
Prantsusmaa	1952	1651	1591	1519	1584	4.3	-18.8
Creil	1819	-	1540	1459	1498	2.6	-17.6
Metz	1975	1651	1642	1578	1630	3.3	-17.5
Rouen	2061	-	-	-	1626	-	-21.1
Itaalia	2720	2000	1996	1992	1943	-2.5	-28.6
Bologna	2676	1971	1948	1948	1932	-0.8	-27.8
Grosseto	-	2078	2078	2078	-	-	-
Milano	2754	2003	1979	1979	1948	-1.6	-29.3
Torino	2730	1948	1979	1964	1948	-0.8	-28.7
Läti	2196	-	-	1348	-	-	-
Leedu	2047	1545	1519	1456	1436	-1.4	-29.9
Ungari	1937	1451	1459	1402	1444	3.0	-25.4
Austria	-	1588	1569	1569	1569	0.0	-
Poola	2386	1630	1594	1483	1501	1.3	-37.1
Kesk-Wschodni	2370	1607	1564	1478	1570	6.2	-33.8
Kuj.-Mazurski	2385	1649	1665	1518	1512	-0.4	-36.6

	mai 04	veebr 05	märts 05	apr 05	mai 05	Muutus +/- %	
						mai 05 / apr 05	mai 05 / mai 04
Poludniowy	2367	1682	1539	1481	1479	-0.1	-37.5
Slaski	2407	1584	1589	1420	1435	1.0	-40.4
Zachodni	2403	1628	1613	1516	1510	-0.3	-37.2
Portugal	2584	2214	2134	2104	2120	0.7	-18.0
Sloveenia	-	2000	1919	2052	2025	-1.3	-
Slovakkia	2297	1614	1597	1403	1537	9.5	-33.1
Soome	2011	1815	1784	1784	1784	0.0	-11.3
Rootsi	1976	1747	1760	1706	1699	-0.4	-14.1
Suurbritannia	-	2016	2075	2127	2096	-1.4	-
Cambridge	-	1919	1974	2063	2021	-2.0	-
Darlington	-	2112	2176	2190	2171	-0.9	-
Hull	-	2112	2176	2190	2171	-0.9	-
London	-	1919	1974	2063	2021	-2.0	-
SÖÖDANISU							
Belgia	2081	1651	1690	1627	1651	1.4	-20.7
Tšehhi	1879	1313	1282	1217	1214	-0.2	-35.4
Taani	2051	1503	1555	1512	1524	0.8	-25.7
Saksamaa	1995	1639	1624	1631	1614	-1.0	-19.1
Dortmund	-	1655	1670	1698	-	-	-
Hamburg	2003	1612	1659	1643	1643	0.0	-18.0
Hannover	1948	-	1526	1510	1526	1.0	-21.7
Köln	2034	1651	1643	1674	1674	0.0	-17.7
Eesti	1800	1450	1593	1647	1649	0.1	-8.4
Prantsusmaa	-	1515	1497	1570	-	-	-
Creil	-	1515	1497	-	-	-	-
Rouen	-	-	-	1570	-	-	-
Iirimaa	2352	1831	1831	1820	1820	0.0	-22.6
Läti	1643	1259	1309	1281	1237	-3.5	-24.7
Leedu	1611	1386	1378	1396	1436	2.8	-10.9
Ungari	1500	-	1413	-	-	-	-
Holland	2117	1764	1788	1757	1772	0.9	-16.3
Austria	-	1533	1533	1533	1533	0.0	-
Poola	2411	1539	1527	1433	1414	-1.3	-41.3
Kesk- Wschodni	2310	1586	1599	1496	1477	-1.2	-36.1
Kujawsko- Mazurski	2392	1547	1539	1439	1454	1.0	-39.2
Slaski	2426	1517	1444	1369	1342	-2.0	-44.7
Zachodni	2516	1504	1525	1429	1384	-3.2	-45.0

	mai 04	veebr 05	märts 05	apr 05	mai 05	Muutus +/- %	
						mai 05 /	mai 05 /
						apr 05	mai 04
Portugal	2464	1987	2018	1956	1971	0.8	-20.0
Slovakkia	2423	1377	1435	1297	1253	-3.4	-48.3
Suurbritannia	1904	1583	1613	1630	1576	-3.3	-17.2
Cambridge	1904	1556	1592	1639	1585	-3.3	-16.7
Darlington	-	1556	1570	1616	1551	-4.1	-
Edinburgh	-	1658	1716	-	-	-	-
Hull	-	1556	1570	1616	1551	-4.1	-
Liverpool	-	1613	1660	1697	1631	-3.9	-
London	-	1563	1571	1582	1563	-1.2	-
SÖÖDAODER							
Belgia	1831	1768	1799	1745	1752	0.4	-4.3
Tšehhi	-	1464	1294	1250	1321	5.7	-
Taani	1851	1650	1670	1638	1671	2.1	-9.7
Saksamaa	1765	1639	1626	1624	1588	-2.2	-10.0
Dortmund	1846	1721	1768	1831	-	-	-
Dresden	1643	1533	1533	1565	1565	0.0	-4.8
Hamburg	1799	1737	1721	1737	1737	0.0	-3.5
Hannover	1705	-	1580	1612	1612	0.0	-5.5
Köln	1752	1713	1690	-	-	-	-
München	-	1565	-	1526	1518	-0.5	-
Stuttgart	1846	-	1549	1549	1533	-1.0	-16.9
Würzburg	-	1565	1541	1549	1565	1.0	-
Eesti	1970	-	-	1494	1399	-6.4	-29.0
Kreeka	2284	1852	1852	1852	1852	0.0	-18.9
Hispaania	2515	-	1831	1877	1942	3.5	-22.8
Albacete	2510	-	1823	1859	1926	3.6	-23.3
Burgos	2500	-	1815	1864	1928	3.5	-22.9
Lleida	2502	-	-	-	-	-	-
Segovia	2476	-	1842	1884	1944	3.1	-21.5
Toledo	2572	-	1857	1919	1991	3.8	-22.6
Valladolid	2529	-	1820	1857	1920	3.4	-24.1
Prantsusmaa	1584	1699	1688	1587	1644	3.6	3.8
Dunkerque	-	1784	1751	1621	1663	2.6	-
Marne	-	1545	1572	1555	1601	2.9	-
Metz	1584	1694	1681	1555	1648	6.0	4.0
Rouen	-	1774	1750	1616	1663	2.9	-
Iirimaa	2217	1815	1815	1768	1773	0.3	-20.0
Itaalia	-	2058	2112	2120	2058	-3.0	-
Bologna	-	1971	2097	2128	2050	-3.7	-

	mai 04	veebr 05	märts 05	apr 05	mai 05	Muutus +/- %	
						mai 05 /	mai 05 /
						apr 05	mai 04
Milano	-	2144	2128	2112	2065	-2.2	-
Küpros	-	2440	2423	2403	2167	-9.8	-
Läti	1777	1299	1318	1261	1265	0.3	-28.8
Leedu	1560	1443	1468	1492	1448	-3.0	-7.2
Ungari	1198	1444	-	-	-	-	-
Holland	1819	278	1851	1843	1858	0.8	2.2
Austria	-	1623	1623	1623	1623	0.0	-
Poola	2040	1577	1535	1459	1415	-3.0	-30.6
Kesk-Wschodni	1871	-	-	1456	1450	-0.4	-22.5
Kuj.-Mazurski	2045	1577	1535	1467	1380	-6.0	-32.5
Slaski	2106	-	1483	1402	-	-	-
Zachodni	2138	-	1587	1509	1415	-6.2	-33.8
Portugal	2302	2065	2081	2058	2097	1.9	-8.9
Slovakkia	1788	1331	1405	1276	1373	7.6	-23.2
Soome	1590	1596	1580	1580	1580	0.0	-0.6
Rootsi	1761	1610	1614	1612	1605	-0.4	-8.9
Suurbritannia	1854	1626	1609	1718	1670	-2.8	-9.9
Belfast	-	-	-	1973	1987	0.7	-
Cambridge	-	1635	1581	-	1573	-	-
Darlington	1854	1624	1604	1628	1608	-1.2	-13.3
Hull	1854	1624	1604	1628	1608	-1.2	-13.3
London	-	1619	1649	1642	1573	-4.2	-
ÕLLEODER							
Tšehhi	-	1899	1826	1727	1703	-1.4	-
Taani	2175	2081	2033	2031	1976	-2.7	-9.1
Saksamaa	2271	1919	1899	1853	1867	0.8	-17.8
Erfurt	-	-	-	1737	-	-	-
Mannheim	-	1987	1940	1909	1893	-0.8	-
München	2316	1878	1878	1893	-	-	-
Stuttgart	2277	-	1932	1917	1909	-0.4	-16.2
Würzburg	2222	1893	1846	1807	1799	-0.4	-19.0
Hispaania	2523	-	-	2114	2155	1.9	-14.6
Burgos	2524	-	-	2125	2229	4.9	-11.7
Navarra	2502	-	-	2168	2172	0.2	-13.2
Segovia	2530	-	-	2050	2065	0.8	-18.4
Valladolid	2536	-	-	-	-	-	-
Leedu	-	2059	2113	2055	2022	-1.6	-
Poola	2260	2054	2040	1987	1941	-2.3	-14.1
Kuj.-Mazurski	2262	2075	2112	2018	-	-	-

	mai 04	veebr 05	märts 05	apr 05	mai 05	Muutus +/- %	
						mai 05 / apr 05	mai 05 / mai 04
Zachodni	2257	2032	1969	1955	1941	-0.7	-14.0
Suurbritannia	-	-	1952	1964	-	-	-
Bristol	-	-	1848	-	-	-	-
Cambridge	-	-	1942	2011	-	-	-
Darlington	-	-	2010	-	-	-	-
Hull	-	-	2010	-	-	-	-
London	-	-	-	1917	-	-	-
KÕVA NISU							
Kreeka	2856	1909	1909	1925	1925	0.0	-32.6
Hispaania	2808	-	2156	2210	2258	2.2	-19.6
Burgos	2869	-	2174	2234	2262	1.2	-21.2
Sevilla	2706	-	2101	2159	2218	2.7	-18.0
Zaragoza	2849	-	2191	2238	2294	2.5	-19.5
Prantsusmaa	2336	2328	2463	2368	-	-	-
Marseille	-	2300	-	-	-	-	-
Rouen	2336	2355	2463	2368	-	-	-
Itaalia	2805	2070	2076	2114	2084	-1.4	-25.7
Bologna	2848	2018	2042	2026	2011	-0.8	-29.4
Catania	2563	-	2065	2050	1992	-2.8	-22.3
Grosseto	-	1973	1974	2052	2052	0.0	-
Milano	3004	2245	2245	2277	2230	-2.1	-25.8
Napoli	-	2167	2167	2237	2237	0.0	-
Roma	-	1948	1964	2042	1979	-3.1	-
Küpros	-	3602	3654	3739	3922	4.9	-
TOIDURUKIS							
Tšehhi	-	1389	1292	1152	1232	6.9	-
Saksamaa	1916	1419	1447	1460	1455	-0.3	-24.1
Dortmund	1979	1518	1526	-	-	-	-
Dresden	1721	1220	1220	1267	1330	4.9	-22.7
Erfurt	-	-	-	-	1314	-	-
Hamburg	1831	1471	1471	1518	1596	5.2	-12.8
Hannover	1846	-	1455	1486	1486	0.0	-19.5
Köln	2034	1518	1518	1596	-	-	-
München	2014	-	1533	1439	1549	7.6	-23.1
Stuttgart	-	-	1486	1486	-	-	-
Würzburg	1987	1369	1369	1424	1455	2.2	-26.8
Läti	1662	-	-	-	-	-	-
Leedu	1510	1476	1399	1403	1408	0.4	-6.8
Austria	-	1428	1428	1471	1471	0.0	-
Poola	1818	1212	1164	1121	1085	-3.2	-40.3

	mai 04	veebr 05	märts 05	apr 05	mai 05	Muutus +/- %	
						mai 05 / apr 05	mai 05 / mai 04
Kesk-Wschodni	1767	1146	1138	1130	980	-13.3	-44.5
Kuj.-Mazurski	1858	-	-	1111	1184	6.6	-36.3
Zachodni	1829	1278	1191	1123	1091	-2.9	-40.4
SÖÖDARUKIS							
Leedu	1813	1312	1163	1312	1408	7.3	-22.3
Austria	-	1416	-	-	-	-	-
Poola	1764	1260	1268	1149	1144	-0.5	-35.2
Kesk-Wschodni	1674	-	-	-	-	-	-
Kuj.-Mazurski	1855	1313	1341	1156	1130	-2.3	-39.1
Zachodni	-	1206	1195	1142	1158	1.4	-
SÖÖDAMAIS							
Belgia	2535	1752	1784	1799	1799	0.0	-29.0
Tšehhi	-	1502	1480	1465	1414	-3.5	-
Saksamaa	2533	1692	1677	1715	1727	0.7	-31.8
Dortmund	2519	1799	1815	1842	-	-	-
Hamburg	2550	1846	1846	1925	1971	2.4	-22.7
Mannheim	-	-	1627	1627	1659	1.9	-
München	2464	1533	1486	1533	1549	1.0	-37.1
Stuttgart	-	-	1612	1651	-	-	-
Würzburg	2597	1588	1674	1713	1729	0.9	-33.4
Kreeka	2543	1588	1565	1565	1565	0.0	-38.5
Hispaania	2849	-	2092	2173	2217	2.1	-22.2
Barcelona	2818	-	2078	2181	2219	1.7	-21.3
Madrid	3024	-	2112	2185	2222	1.7	-26.5
Navarra	2868	-	2050	2125	2163	1.8	-24.6
Sevilla	2776	-	2125	2218	2268	2.2	-18.3
Valencia	2838	-	2088	2163	2200	1.7	-22.5
Valladolid	2795	-	2066	2135	2211	3.5	-20.9
Zaragoza	2821	-	2125	2200	2238	1.7	-20.7
Prantsusmaa	2307	1678	1707	1695	1758	3.7	-23.8
Bayonne	2241	1698	1723	1731	1773	2.4	-20.9
Bordeaux	2241	1698	1722	1731	1774	2.5	-20.8
Creil	2351	1630	1676	1612	1637	1.5	-30.4
Marne	2351	1600	1603	1617	-	-	-
Rhin	2351	1762	1809	1784	1849	3.6	-21.3
Itaalia	2886	1914	1945	1983	1917	-3.4	-33.6
Alessandria	2793	1823	1823	1838	1823	-0.9	-34.7
Bologna	2871	1932	1948	1964	1917	-2.4	-33.2
Mantova	2809	1862	1854	1885	1838	-2.5	-34.5
Milano	2859	1936	1936	1971	1921	-2.6	-32.8

		mai 04	veebr 05	märts 05	apr 05	mai 05	Muutus +/- %	
							mai 05 / apr 05	mai 05 / mai 04
	Napoli	3004	2245	2284	2316	2175	-6.1	-27.6
	Padova	2723	1811	1854	1878	1811	-3.5	-33.5
	Roma	3145	1956	2050	2206	2097	-5.0	-33.3
	Udine	-	1745	1807	1807	1752	-3.0	-
Leedu		2492	-	1870	1905	1868	-1.9	-25.1
Ungari		2305	1262	1404	1368	1316	-3.8	-42.9
Austria		2464	1541	1541	1541	1541	0.0	-37.5
Poola		2375	1558	1548	1470	1455	-1.0	-38.7
	Kesk-Wschodni	2302	1539	1587	1521	1494	-1.8	-35.1
	Kuj.-Mazurski	2457	1596	1570	1457	1486	2.0	-39.5
	Slaski	2419	-	1515	1426	1384	-2.9	-42.8
	Zachodni	2322	1539	1521	1475	1455	-1.4	-37.3
Portugal		2781	2097	2128	2097	2151	2.6	-22.6
Sloveenia		-	1658	1569	1685	1618	-4.0	-
Slovakkia		2211	1406	1438	1370	1326	-3.2	-40.0
SÖÖDAKAER								
	Belgia	1737	1612	1627	1612	1612	0.0	-7.2
	Tšehhi	-	1248	1192	1308	-	-	-
	Saksamaa	1797	1713	1600	1519	1481	-2.5	-17.6
	Dortmund	1893	1698	1659	1682	-	-	-
	Hamburg	1846	1768	1784	1705	1705	0.0	-7.6
	Köln	-	1674	1596	1596	1612	1.0	-
	Stuttgart	1651	-	1361	1361	1353	-0.6	-18.0
	Würzburg	-	-	-	1252	1252	0.0	-
Eesti		-	-	1300	1300	-	-	-
Läti		1424	-	-	-	-	-	-
Leedu		1267	1002	-	1107	1107	0.0	-12.6
Austria		-	1369	1400	1400	1400	0.0	-
Poola		1855	-	-	-	1116	-	-39.9
	Kuj.-Mazurski	1855	-	-	-	1171	-	-36.9
	Zachodni	-	-	-	-	1061	-	-
Soome		1369	-	1335	-	-	-	-
Rootsi		1478	1515	1527	1510	1503	-0.4	1.7
Suurbritannia		-	1484	-	-	-	-	-

Teravilja, päevalilleseemnete ja -õli ning jahude hinnad Venemaal

kr/tonn käibemaksuta, EXW hinnad Venemaa Euroopa osas

	mai 04	veebr 05	märts 05	apr 05	mai 05	Muutus +/- %	
						mai 05 / apr 05	mai 05 / mai 04
Toidunisu (3.klass)	2428	1499	1337	1232	1187	-3.6	-51.1
Toidunisu (4.klass)	2293	1290	1173	1140	1107	-3.0	-51.7
Toidurukis	2099	1524	1364	1251	1187	-5.1	-43.4
Söödanisu	2166	1183	1097	1060	1043	-1.6	-51.8
Söödaoder	1536	1200	1152	1151	1078	-6.3	-29.8
Söödamais	2433	1056	1020	999	993	-0.6	-59.2
Päevalilleseemned	-	3182	3039	2950	3025	2.6	-
Rafineerimata päevalille toorõli	8519	8256	8050	8071	8014	-0.7	-5.9
Nisujahu (kõrgem sort)	4053	2782	2546	2430	2370	-2.5	-41.5
Nisujahu (1.sort)	3817	2539	2304	2239	2191	-2.1	-42.6
Nisujahu (2.sort)	3288	2202	1925	1851	1816	-1.9	-44.8
Rukkikroovjahu	2963	2107	1864	1835	1811	-1.3	-38.9